

IZVJEŠĆE O RADU U 2013. GODINI

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.7. Ostalo

- Prilikom poljoprivrednih radova pronađen je uništen paljevinski grob u blizini školske zgrade u Vidu. Vlasnik zemljišta je u veljači 2013. obavijestio Muzej o nalazu i predao pronađene keramičke ulomke. Nakon obilaska terena nisu pronađeni drugi nalazi.
- Tijekom studenog 2013. godine djelatnici Arheološkog muzeja Narona, ravnatelj mr. sc. Toni Glučina i kustos Konstanta Mucić, su s konzervatorom arheologom Martom Perkić, višom stručnom suradnicom Konzervatorskog odjela u Dubrovniku, obišli mjesto Vid, i to arheološke lokalitete i vlasnike bespravnih građevina koji su podnijeli zahtjev za legalizaciju.

U prosincu 2013. djelatnici muzeja su, u dogovoru s konzervatorom Martom Perkić, obišli više puta lokaciju u Ulici Ante Taslaka u Vidu. Na tom se mjestu nedavno urušio trošni podzid mjesne ceste, te je prije početka radova bilo neophodno ustanoviti i fotografirati stanje na terenu. Pri obilasku je unutar zone obuhvata radova evidentirano postojanje nepokretnih i pokretnih arheoloških nalaza za koje je moguće da pripadaju antičkoj Naroni, kao i to da se pri radovima mora provoditi arheološki nadzor.

- U dogovoru s tvrtkom Arheo Plan d.o.o. zaprimljen je na privremenu pohranu arheološki materijal i dokumentacija s zaštitnih arheoloških istraživanja provedenih pri gradnji dionica autoceste A 1 Ravča – Ploče, Ploče – Interregionalni čvor Metković i A 10 - Granica BiH - Interregionalni čvor Metković. Radi se o lokalitetima smještenim na području Općine Pojezerje i Općine Kula Norinska.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

- Tijekom godine redovno je kontroliran arheološki materijal u izložbenom postavu, te u muzejskoj čuvaonici, te je vršeno redovno održavanje zgrade muzeja i njenog okoliša.
- U više navrata su od vegetacije očišćeni arheološki lokaliteti - bazilika u Erešovim barama i južni bedem. Osim toga, redovito se održavaju i lokaliteti sv. Vid, te sjeverni i zapadni bedemi.
- U travnju su restaurator Marin Barišić (HRZ, Split), Marta Perkić (Konzervatorski odjel, Dubrovnik) i Toni Glučina posjetili grad Opuzen te pregledali rimske spomenike iz Narone u Opuzenu, o čemu je izrađen Izvještaj o pregledu umjetnine i preporuka za smještaj u odgovarajuće uvjete.

2.3. Restauracija

- Restaurator-pripravnik je tijekom 2013. godine zalijepio ulomke 16 keramičkih predmeta, te djelomično očistio ulomke 10 keramičkih predmeta. Predmeti su s lokaliteta Gornje Njive i Forum. (V. Kundić)
- Za potrebe izložbe *Augusteum favissa* dr. art. Kristina Kojan Goluža je rekonstruirala 16 predmeta (inv. oz. 1643, 1657, 1658, 1661, 1664, 1666, 1674, 2110, 2116, 2130a, 2131a, 2209, 2717, 2719, 2720, 2724).
- Za potrebe izložbe *Augusteum favissa* restauratorica Ivanka Vukšić je rekonstruirala 1 predmet (inv. oz. 1528).
- Za potrebe izložbe *Transparentna ljepota – staklo iz hrvatskih muzeja od pretpovijesti do srednjeg vijeka*, Arheološkom muzeju u Zagrebu posuđena je kameja s prikazom carice Livije (inv. oz. 2087). Zbog dužeg perioda posudbe i značaja kameje u stalnom postavu Arheološkog muzeja Narona izrađena je replika, a koju je izradio restaurator Šime Perović.
- Restaurator Borko Vješnica obavio je konzervatorske radove na tri predmeta od bronce iz stalnog izložbenog postava Arheološkog muzeja Narona (inv. oz. 308, 351, 1937).

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

- Tijekom 2013. godine u računalnu bazu M++ upisano je 1339 inventarnih jedinica (inv. oznake 4399 – 5737) iz fundusa Arheološkog muzeja Narona.
- Od ukupnog broja upisanih predmeta inventirani su:
keramički predmeti – 667 inventarnih jedinica s lokaliteta Akropola/Gornje Njive, 637 inventarnih jedinica s lokaliteta Forum, 2 inventarne jedinice s lokaliteta Vodovod, te 1 inventarna jedinica bez podataka o mjestu nalaza. Upise su izvršili kustosi Branimir Župić i Konstanta Mucić. Pripremu za inventarizaciju predmeta s lokaliteta Akropola/Gornje Njive i Forum priredila je Miroslava Topić, dok su za ostale predmete podatci preuzeti iz stare ručno vođene knjige.
- Inventirani su:
kameni spomenici - 25 inventarnih jedinica, od toga je 24 iz starog fonda bez podataka o mjestu nalaza i bez upisa u staroj ručno vođenoj knjizi (B. Župić), te 1 s lokaliteta Popričica nabavljena otkupom (K. Mucić),
stakleni predmeti – 3 inventarne jedinice bez podataka o mjestu nalaza i bez upisa u staroj ručno vođenoj knjizi (K. Mucić),
metalni predmet – 3 inventarne jedinice bez podataka o mjestu nalaza. Pripremu za njihovu inventarizaciju priredila je muzejska savjetnica Maja Bonačić Mandinić (K. Mucić),
jantarni predmet – 1 inventarna jedinica bez podataka o mjestu nalaza i upisa u staroj ručno vođenoj knjizi (K. Mucić).
- Može se reći da je tijekom 2013. većina inventarnih jedinica upisanih u računalnu bazu M++ rezultat stručne obrade muzejske građe s lokaliteta Akropola/Gornje Njive i Forum, dok su preostali upisi vršeni nakon inventarizacije građe iz starog fonda i zbog potreba publikacije Stalni postav AMN-a.

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

- Muzejski restaurator-pripravnik je tijekom 2013. godine izradio crteže za 142 keramičkih predmeta s lokaliteta Gornje Njive i Forum. (V. Kundić)
- Muzejska kustosica-pripravnica je tijekom 2013. godine izradila crteže za 151 keramički predmet s lokaliteta Gornje Njive i Forum. (S. Viskić)

3.9. Ostalo

U listopadu 2013. godine izvršena je na zahtjev Ministarstva kulture RH procjena zbirki AMN-a za potrebe njihova osiguranja.

4. KNJIŽNICA

4.1 Nabava

Tijekom 2013. godine Arheološki muzej Naronu prikupio je za potrebe priručne knjižnice ukupno 69 naslova. Od toga: 33 naslova razmjenom, 22 naslov darovanjem i 14 naslova kupnjom.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

- Za potrebe izložbe *Transparentna ljepota, staklo iz hrvatskih muzeja od pretpovijesti do srednjeg vijeka* izdvojena su 2 predmeta izrađena od stakla te su za potrebe kataloga izložbe napisane 2 kataloške jedinice. (T. Glučina)
- Arheološka obrada pokretnih arheoloških nalaza i dokumentacije s lokaliteta Akropola/Gornje Njive i Forum u Naroni (2013. godina)

I.

Stručna obrada muzejske građe prvenstveno se odnosi na nastavak obrade arheološke građe koja potječe s lokalitetâ Forum i Gornje njive. Prema strateškom planu Arheološkog muzeja Narona predviđena je potpuna obrada i objava svih nalaza s navedenih lokalitetâ u okviru trogodišnjeg programa / projekta pod nazivom *Narona-Forum i Narona-Akropola (Gornje njive)*, koji bi se odvijao u razdoblju od 2013. – 2015. godine. Tijekom programskih faza, kojima su za svaku godinu predviđeni opseg i dinamika cjelovito bi bili obrađeni pokretni arheološki nalazi izrađeni od različitih vrsta materijala (keramika, staklo, metal, kost), interpretirani arhitektonski ostatci i arhitektonska dekoracija te analiziran kasnoantički cemeterijalni kontekst. Provela bi se i konzervatorsko-restauratorska obrada nalaza uz izradu prateće dokumentacije. U skladu sa suvremenim pristupima obradi arheološke građe, program bi uključio i arheometrijske, zooarheološke te fotogrametrijske metode. Svi rezultati dobiveni tim multidisciplinarnim pristupom obrade nalaza s arheoloških lokalitetâ Narona-Forum i Narona-Akropola (Gornje njive) bili bi primjereno prezentirani u muzejskim publikacijama i u okviru izložbene djelatnosti Arheološkog muzeja Narona.

II.

Stručna obrada muzejske građe je tijekom prve programske faze, koja se odvijala 2013. godine, obuhvatila sljedeće radove:

- rad na selekciji postojeće arhitektonske dokumentacije: iz muzejskog fundusa izlučen je dio arhitektonske dokumentacije koja se odnosi na tlocrte elemenata arhitekture sa prostora Foruma i Gornjih njiva, uključujući i Augusteum. Oni su nacrtani u olovci i potom tuširani na crtaćim folijama u mjerilu 1:250. Osim tih crteža, evidentirani su i segmentirani terenski crteži izrađeni olovkom na milimetarskom papiru, koji uključuju presjeke, poglede i prostorne situacije. Njih je potrebno doraditi u drugom mediju, a

cjelokupnu arhitektonsku dokumentaciju uz primjenu fotogrametrijskih metoda prilagoditi za potrebe publiciranja i izložbenih aktivnosti. (T. Glučina i M. Topić)

- analiza podataka iz dnevnika istraživanja lokaliteta Naron-Forum (T. Glučina i M. Topić)

- selekcija fotodokumentacije nastale tijekom istraživanja lokaliteta Naron-Forum (T. Glučina i M. Topić)

- Miroslava Topić je prema evidencijskim tablicama koje je izradila tijekom 2012. g. u potpunosti pripremila podatke za inventarizaciju dijela keramičkih nalaza s lokaliteta Naron-Forum (639 predmeta) i definirala dio studijskog materijala i građe za otpis s lokaliteta Naron-Gornje njive. Uz to je katalogizirala i dio keramičkih nalaza s lokaliteta Naron-Forum i Naron-Gornje njive (1378 primjeraka).

- Toni Glučina je pripremio za inventarizaciju 40 koštanih nalaza (29 primjeraka s lokaliteta Naron-Forum i 11 primjeraka s lokaliteta Naron-Gornje njive) te u svrhu pripreme za inventarizaciju i daljnju arheološku obradu obavio selekciju kamenih spomenika s oba navedena lokaliteta

- Maji Bonačić Mandinić su za numizmatičku obradu predana 182 komada novca (130 s lokaliteta Naron-Forum i 52 s lokaliteta Naron-Gornje njive), koje će konzervatorski obraditi Ika Prpa-Stojanac

- Hrvoju Manenici je u svrhu pripreme za inventarizaciju te za katalogiziranje i rad na tekstu za publikaciju predan dio metalnih nalaza koji uključuje 121 predmet (85 primjeraka s lokaliteta Naron-Forum i 36 primjeraka s lokaliteta Naron-Gornje njive)

- Za konzervatorsko-restauratorski tretman je pripremljeno 87 metalnih nalaza (53 predmeta s lokaliteta Naron-Forum i 34 predmeta s lokaliteta Naron-Gornje njive), koji će biti predani na obradu Borku Vješnici

- Vedran Kundić, muzejski restaurator pripravnik (zaposlen od 02. rujna 2013. g.) je u okviru programa Naron-Forum i Naron-Gornje njive izradio tehničku dokumentaciju za 142 keramička predmeta te započeo konzervatorsko-restauratorsku obradu dijela tih nalaza

Izvešće sastavila: Miroslava Topić, voditeljica stručne obrade pokretnih nalaza s lokaliteta Naron / Forum i Naron / Akropola (Gornje njive).

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Za potrebe izložbe *Transparentna ljepota – staklo iz hrvatskih muzeja od pretpovijesti do srednjeg vijeka*, Arheološkom muzeju u Zagrebu posuđena su dva predmeta (inv. oz. 2046, 2087).

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Restaurator-pripravnik sudjelovao je na 3. međunarodnom znanstvenom skupu Dani Stjepana Gunjače, koji se održavao 22.-24.listopada 2013. godine u MHAS, u sklopu kojega je s kolegama Mionom Milišom i Ivom Donellijem održao predavanje *Mjerenje vremena za izradu predromaničkog crkvenog kamenog namještaja*. (V. Kundić)

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

- Toni Glučina, *Ikonomografija Venere, Merkura i božice Dijane na nalazima iz Augusteuma Narone*, u: *Augusteum favissa*, publikacija uz istoimenu izložbu (urednici Miroslava Topić, Toni Glučina), Arheološki muzej Narona, Vid, 2013., str. 31 – 42.
- Toni Glučina, kat. jedinice 152, 164, u: *Transparentna ljepota – staklo iz hrvatskih muzeja, od pretpovijesti do srednjeg vijeka*, Katalog izložbe, Arheološki muzej u Zagrebu, Zagreb, 2013., str. 95, 102.

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

Uredništvo publikacije *Augusteum favissa*, Arheološki muzej Narona, 2013. (M. Topić i T. Glučina).

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

- Član Hrvatskog arheološkog društva (T. Glučina, K. Mucić)
- Član Hrvatskog muzejskog društva (T. Glučina)
- Član ICOM-a (T. Glučina)

6.12. Informatički poslovi muzeja

Projektom *Digitalizacija arheološke zbirke i arhivske građe* (DigitNarona) predviđena je digitalizacija muzejske građe Arheološkog muzeja Narona: dio arheološke zbirke izložene u stalnom postavu i dnevnicima terenskih istraživanja lokaliteta. Trajanje projekta je tri godine (2013. – 2015.) i u tom razdoblju bit će digitalizirano 16 skulptura careva i članova njihovih obitelji primjenom 3D skenera. Projektom će biti digitalizirani i dnevnicima terenskih istraživanja. Digitalni zapisi bit će obrađeni, te izrađeni metapodaci koji će biti implementirani u bazu podataka 3D digitalnih zapisa.

U 2013. godini realizirana je prva faza digitalizacije arheološke zbirke u okviru koje su izvršene projektne aktivnosti navedene u prijedlogu Projekta DigitNarona. Odabrano je šest od šesnaest skulptura iz stalnog postava i skenirano 3D skenerom EVA3D. Ukupno je snimljeno 74 GB podataka tipa 3D mesh, 3D geometrija formata OBJ. Skeniranjem skulptura detaljno je snimljeno stanje umjetnina. Snimljeni podaci obrađuju se uz pomoć tehnologije 3D modeliranja (Autocad) te animacijskog programa Unity 3D i u procesu su pretvaranja u slikovnu datoteku.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Izložba: **Augusteum favissa**

Mjesto održavanja: Arheološki muzej Narona

Vrijeme trajanja: 29. lipnja - 29. rujna 2013. godine

Autori izložbe: Miroslava Topić i Toni Glučina

Likovni postav: Anton Vrlić

Opseg: 115 predmeta, 2 instalacije, 10 panoa, video prezentacija

Vrsta: arheološka, umjetnička

Korisnici: sve kategorije posjetitelja

Tema: Prvom samostalnom, tematskom izložbom iz muzejskog fundusa obilježena je dvadeseta obljetnica otvaranja prve arheološke sonde u Plećaševim štalama. Tim sondažnim iskopom pokrenuta su arheološka istraživanja koja su rezultirala iskapanjem Augusteuma i iznjedrila spektakularne nalaze. Izložba predstavlja dio pokretnih nalaza pronađenih tijekom tih istraživanja s posebnim naglaskom na predmete kulturne namjene. Vizualni identitet izložbe razvija se u suodnosu arheoloških artefakata iz fundusa muzeja i njima inspiriranim radovima akademskog slikara Antona Vrlića.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

- Publikacija *Augusteum favissa*
format 22 x 22 cm
84 str.
naklada 300 primjeraka
ISBN 978-953-57084-1-4
- Tijekom 2013. godine nastavljen je i dovršen rad na pripremi publikacije *Stalni postav Arheološkog muzeja Narona* (u tisku)
Promotivni letci, deplijani, razdjelnici
- Promotivni letak Arheološkog muzeja Narona, format 21 x 15 cm obostrano, 5000 primjeraka
- Promotivni deplijan *Rimska moda* za događanje Noć muzeja 2013., format 15 x 15 cm, naklada 100 primjeraka
- Promotivni letak za *Rimsku noć u Naroni*, format 21 x 15, obostrano
- Tisak razdjelnika uz izložbu *Augusteum favissa* u svrhu promocije, naklada 100 primjeraka.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

U 2013. godini održano je ukupno 108 vodstava. Od toga 58 vodstava za grupe učenika i studenata, 44 vodstava za grupe odraslih te 6 specijalnih vodstava.

11.3. Radionice i igraonice

- U okviru 18. edukativne akcije „Muzejske pričalice“, Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju i obilježavanja Međunarodnog dana muzeja u Arheološkom muzeju Naroni održana je debata u kojoj su sudjelovali učenici Gimnazije Metković i Gimnazije Ploče. (S. Viskić)
- U okviru *Rimske noći u Naroni* održane su pedagoške radionice i igraonice za djecu.
- Udruga Snažna progresivna umjetnost („PowerProgressiveArt“) od 11. studenog do 16. studenog organizirala je kiparsku radionicu „Naroni2013“ s temom „Agora“. Na radionici je sudjelovalo sedam kipara, djeca iz Vida, Mali neretvanski gusari iz Metkovića i učenici O.Š. „Opuzen“. Radovi umjetnika i djece prezentirani su na vanjskim muzejskim prostorima u subotu, 16. studenog u 16.00 sati kada je otvorena izložba *Kiparska radionice „Naroni2013“*.

11.4. Ostalo

Tijekom Noć muzeja 2013. u Arheološkom muzeju Naroni održan je zanimljiv program „Rimska moda“. Program je osmišljen u suradnji sa profesorima i učenicima Srednje škole Metković koji su izradili i predstavili rimsku odjeću i slastice.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Press

- 26. siječnja 2013. Vid.hr – članak o manifestaciji Noć muzeja 2013 u Arheološkom muzeju Narona
- 19. travnja 2013. Metkovski vjesnik, br. 58: 9 – članak *Utemeljen Lions klub „Narona“ Metković* o osnivačkoj skupštini kluba u Arheološkom muzeju Narona
- 26. lipnja 2013. Emetkovic.com - članak o otvorenju izložbe *Augusteum favissa*
- 28. lipnja 2013. Emetkovic.com - članak o tome kako je Arheološki muzej Narona obilježio ulazak u EU
- 29. lipnja 2013. Vidonjac.com - članak o tome kako je Arheološki muzej Narona obilježio ulazak u EU
- 30. lipnja 2013. Metkovic.hr - članak o otvorenju izložbe *Augusteum favissa*
- 30. lipnja 2013. TPortal.hr - članak o tome kako je Arheološki muzej Narona obilježio ulazak u EU
- 01. srpnja 2013. Metkovic-news.com - članak o tome kako je Arheološki muzej Narona obilježio ulazak u EU
- 17. studenoga 2013. DuList.hr – članak autora Balda Marunčić o Arheološkom muzeju Narona
Du List - Dubrovački tjednik br. 110 – članak autora Balda Marunčić o Arheološkom muzeju Narona

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Povodom događanja Noć muzeja 2013., te otvorenja izložbe *Augusteum favissa* ravnatelj mr. sc. Toni Glučina je u više navrata gostovao na lokalnim radiopostajama Radio Narona i Radio Delta, te sudjelovao u emisiji RDV-a (Radio Dobre Vibracije, BiH).
- Povodom *Rimske noći u Naroni* djelatnica Ana Kuran je dala intervju za Radio Ploče te za 2. program Hrvatskog radija.

12.4. Promocije i prezentacije

- Arheološki muzej Narona predstavljen je na radionici projekta „Rute rimskih careva“ kao jedan od 5 lokaliteta iz Republike Hrvatske. U projektu sudjeluju zemlje pripadnice Srednje i Donje dunavske regije (Hrvatska, Srbija, Rumunjska i Bugarska). Na radionici koja se održala 25. ožujka u Splitu govorilo se o rimskodobnim i turističkim potencijalima mjesta Vid te antičke Narone. (S. Viskić)
- U listopadu 2013. na poziv Društva Neretvana i prijatelja Neretve, Arheološki muzej Narona se predstavio na Danima Neretve u Zagrebu.

12.5. Koncerti i priredbe

- Tijekom Noći muzeja učenici Srednje škole Metković održali su modnu reviju rimske odjeće, koju su sami izradili.
- Tijekom Rimske noći u Naroni održan je plesno-glazbeni program, ples s vatrom i orijentalni ples uz pratnju grupe Saraswati te su priređene gladijatorske borbe, prodaja robova, revija nakita i projekcija isječaka iz filmova rimske tematike.

12.7. Ostalo

- Arheološki muzej Narona uključio se u sudjelovanje u akciji Dan muzejske solidarnosti 4. ožujka, kao i mnoge institucije iz zemlje i svijeta u znak potpore kolegama iz Zemaljskog muzeja u Sarajevu.
- Povodom ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju 1. srpnja Arheološki muzej Narona je omogućio svim posjetiteljima besplatan ulaz u Muzej, te da dolaskom u muzej na simboličan način obilježe ovaj povijesni trenutak.

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

U okviru marketinške djelatnosti izrađene su i tiskane pozivnice, plakati i drugi popratni promotivni materijali za muzejske izložbene projekte (*Augusteum favissa*) i manifestacije (Noć muzeja, Rimska noć u Naroni). Osim toga, tiskani su i dostavljeni promotivni materijali TIC-u, uredima TZ- a te regionalnim turističkim agencijama.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Stalni izložbeni postav i povremene izložbe Arheološkog muzeja Naroni prema evidenciji prodanih i gratis ulaznica posjetilo je ukupno 16390 posjetitelja.

Tablica. Evidencija posjetitelja u 2013. g.

15. FINACIJE

15.1. Izvori financiranja

- RH: 77,35 % (1.300.737 kn)
- lokalna samouprava: 0 % (0 kn)
- vlastiti prihod: 22,45 % (377.312 kn)
- donacije: 0,20 % (3.000 kn)